

اسمائے مدینہ

01-July-2021

ہفتہ وراہ د سنُّتو دکہ اجْتِماع کنبی کیدونکے

د سنُّتو دکہ بیان

(For Islamic Brothers)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
 اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

اسمائے مدینہ

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ

وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ اللّٰهِ

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ

وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا تُوْرَ اللّٰهِ

نَوَيْتُ سُنَّتَ الْاِعْتِكَافِ (ترجمہ: ما د سُنَّتِ اعْتِكَافِ نَيْتِ او كرو)

محترموا اسلامي ورونرو! چي ڪله جُمات ته داخل شئي، نو ياد ساتي او د اِعْتِكَافِ نَيْتِ
 ڪوي، تر خو چي په جُمات ڪنبي ئي نو د اِعْتِكَافِ ثواب به مو ڪيري. ياد ساتي! جُمات
 ڪنبي د خوراك خبناڪ، اوده ڪيدلو يا پيشمني او روڙه ماتي ڪولو، تر دي چي د اَبِ رَم
 رَم يا دَم ڪرو او بو خببلو هُم شرعاً اجازت نشته، البته ڪه د مخڪنبي نه مو د اعتكاف
 نيت ڪري وي نو دا ٽول ڪارونه به ضمناً جائز شي.

د دُرود شريف فضيلت

يوه ورخ خور آقا مڪي مديني مصطفى صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ وَسَلَّمَ او فرمائيل: ما د شپي يو عجيبه
 نظاره اوليدله: زما يو اُمّتي په پل صراط تيريدلو، هغه به ڪله تلو، ڪله به رالويدلو او ڪله
 به زورند شولو، بيا ناخپه د هغه په ما باندې لوستلے دُرود شريف راغلو او هغه زما د
 اُمّتي لاس اونيلو او نيغ ئي اودرولو، تر دي چي په پل صراط پوريوتلو. ⁽¹⁾

1...معجم كبير، جلد: 25، صفحه: 282، حديث: 39.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ

د بیان اوریدلو نیتونه

فرمانِ مُصطَفَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: **أَفْضَلُ الْعَمَلِ النَّبِيَّةُ الصَّادِقَةُ** (یعنی) رشتینے نیت د

تولو نه افضل عمل دے۔ (1)

اے عاشقانِ رَسُول! یاد ساتی! پہ نیک او جائز کار کنبی چي خومره بنه نیتونه زیات وی هغه همره به ثواب هُم زیات کیری. د ثواب حاصلولو د پاره د بیان اوریدو نه مخکنی بنه بنه نیتونه کوو:

نیت اوکری چي، * نظر به بنکته ساتم او بنه په غور به بیان اورم. * چي خومره کیدے شو د ډبه وهلو په خائے به د علم دین د تعظیم [یعنی ادب] په نیت دوزانو [یعنی د التَّحِيَّاتِ په شکل کنبی] کنبینم * که قلم کاغذ درسره وی نو د اهمو نکاتو نوټ کولو نیت هم اوکری.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ

مدینه منوره محبوب ترین بنار دے

خوبو او محترموا اسلامي ورونرو! زمونږ خوبر آقا مکي مدني مصطفي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په مکه مکرمه کنبي 53 کاله اوسیدلے دے، د 40 کالو په عمر کنبي په خوبر نبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ باندې اوله وحی نازل شوي ده، د دې نه پس د دریو کالو پورې خوبر آقا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په پټه د اسلام دعوت ورکولو، بیا د نبوت په دریم کال د الله پاک حکم

اوشو چپی اے محبوبہ **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**! اوس بنکارہ د اسلام دعوت ورکری! خورِ آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** د صفاً غر تہ تشریف یورلو او اعلانیہ ئی د مکے خلقو تہ د اسلام دعوت ورکرو۔

د خورِ نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** دا اعلان کول وو چپی کافران پہ لپزان شو او ډیر غُصَّه شو، پہ مسلمانانو باندی ئی ظلم شروع کړو، کافرانو ظالمانو د خورِ نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** پہ غلامانو باندی داسی سخت ظلمونہ شروع کړل چپی کہ د دوئی پہ خائے غروے نو هغه به ہم ریزہ ریزہ شوے وو خود صحابہ کرامو د استقامت او ثابت قدمی نہ قربان شم، هغوئی هر قسمہ ظلمونہ برداشت کړل خود اسلام نہ شاتہ نہ شو۔

مخالف تھے قریش اب بڑھ چلا کچھ اور بھی سودا
وہ تکلیفیں کہ جن سے عرشِ اعظم لگا ہلنے
تو رکھتے تھے کسی کے سینہ بے کینہ پر پتھر
صہیب اور بوفیکینہ اور لبینہ اور نهدیہ
مسلمان ہو گئے بس آگئی آفت میں جا ان کی
خدا پر تھی نظر ان کی زباں سے کچھ نہ کہتے تھے (1)

مسلسل پھولنے، پھلنے لگا اسلام کا پودا
نبی کو اور مسلمانوں کو تکلیفیں لگیں ملنے
لٹاتے تھے کسی کو پتی پتی ریت کے اوپر
بلال و یاسر و عملاء و جناب اور سُمیہ
زُئیرہ اور عامر تھے غلام اور لونڈیاں ان کی
محمد کی محبت میں ہزاروں ظلم سہتے تھے

خورو او محترموا اسلامي ورونرو! تقریباً د لسو کالو پوری مسلمانانو د کافرانو ظلم و ستم برداشت کړو۔ آخر الله پاک خپل خورِ نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** تہ د هجرت کولو حکم اوکړو۔ صحابہ کرامو **عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان** هجرت اوکړو او مدینے مُنَوَّرے مدینے مُنَوَّرے تہ روان شو، بیا یوہ شپہ خورِ آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** د خپل یارِ غار حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنہ سرہ د هجرت کولو د پارہ مدینے مُنَوَّرے مدینے مُنَوَّرے طرف تہ روان

شو۔ روایت دے چي د ہجرت پہ شپہ خور نبی ﷺ پہ مکہ مکرمہ کنبی ”مقام حَزْوَه“ تہ تشریف راورلو او کعبے شریفی تہ ئی مخ کرو او مکے مُکْرَمَہ تہ مخاطب شو اوئی فرمائیل: اے مکے! قَسَم پہ خدائے! بیشک تہ د اللہ پاک پہ زمکو کنبی زما پہ نزد د تولو نہ غورہ ئی، قَسَم پہ خدائے! کہ زہ پہ ہجرت کولو مجبورہ شوے نہ وے نو ما ہجرت نہ کولو۔ (1)

امام حاکم نیشاپوری رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ نہ روایت دے چي کلہ خور نبی ﷺ د ہجرت کولو ارادہ او فرمائیلہ نو د اللہ پاک پہ بارگاہ کنبی ئی دُعا اوکرہ: **اللَّهُمَّ اِنَّ اَخْرَجْتَنِي مِنْ اَحَبِّ الْبِلَادِ اِلَى اَحَبِّ الْبِلَادِ اِلَيْكَ** یعنی یا اِلهي! تا ما تہ زما د محبوب ترین بنا نہ د ہجرت کولو حکم اوکرو، اوس زما قیام پہ داسی خائے کنبی اوکری کوم چي ستا پہ نزد محبوب ترین وي۔ (2)

اے عاشقانِ رسول! شیخ عبدُ الحق مُحَدِّث دهلوی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ دا حدیثِ پاک پہ جَذْبُ الْقُلُوبِ کنبی نقل کرے دے، او فرمائی: **اِذَا الْحَبِيبُ لَا يَخْتَارُ لِحَبِيبِهِ اِلَّا مَا هُوَ اَحَبُّ وَاَكْرَمُ عِنْدَكَ** یعنی یو محبت کوونکے د خپل محبوب د پارہ ہغہ خہ خوبنوي کوم چي د ہغہ پہ نزد زیات خوبن او عَزَّتْ وَا لَا وَي۔ (3)

خور محبوب ﷺ ہجرت اوکرو او دُعا ئی ہم اوکرہ: یا اِلهي اوس زما قیام ہلتہ اوکری کوم چي ستا پہ نزد محبوب ترین دے، د دې دُعا نہ پس اللہ پاک د خپل محبوب د پارہ مدینہ منورہ مُنْتَخَب کرہ، د دې نہ معلوم شوہ چي مدینہ منورہ د

1... ابن ماجہ، کتاب: المناسک، باب: فضل البکة، صفحہ: 506، حدیث: 3108۔

2... مستدرک، کتاب: ہجرۃ، جلد: 3، صفحہ: 535، حدیث: 4320 بتغییر قلیل۔

3... جَذْبُ الْقُلُوبِ، صفحہ: 20۔

اللہ پہ نَزْدِ محبوب ترین مقام دے۔

بیا چپ کلہ خورِ آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ہجرت اوکرو او مدینے مُنَوَّرے تہ ئی تشریف راورلو نو د بُخاری شریف حدیث دے چپ نبی کریم **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** دُعا اوکرہ:

اللَّهُمَّ حَبِّبِ إِلَيْنَا الْبَدِيئَةَ كَحَبِّنَا مَكَّةَ أَوْ أَشَدَّ یا اللہ پاکہ! مونر تہ د مدینے مُنَوَّرے مدینے مُنَوَّرے داسپ محبت را عطا کرپِ خنگہ چپ زمونرہ د مگے مُکَرَّمے سرہ مَحَبَّت دے بلکہ د ہغی نہ ہم زیات۔ (1)

د مُفسِّرِ قرآن، مفتی احمد یار خان **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** د فرمان خلاصہ دہ: زمونر د خورِ نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** دا تولپ دُعاگانپ قبولپ شوپ، ہر مسلمان تہ د مگے پہ مُقابلہ کنبپ مدینہ منورہ زیاتہ محبوبہ دہ۔ د مدینے مُنَوَّرے مدینے مُنَوَّرے آب و ہوا صحت مندہ دہ، د ہغہ خائے خاورپ تہ ”خَاكِ شِفَا“ وائی، د ہغہ خائے پہ رزق کنبپ برکت دے او امام مالک **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** د دپ حدیث پاک نہ دلیل اخستے دے او فرمائیپ ئی دپ چپ مدینہ منورہ د مگے مُکَرَّمے نہ افضلہ دہ۔ (2)

اے عاشقانِ رسول! د دپ نہ د مدینے مُنَوَّرے مدینے مُنَوَّرے د شان و عظمت اندازہ اولکوی چپ دا مبارک بنار، بنائستہ او بنکلے نورانی بنار د اللہ پاک ہم محبوب ترین بنار دے او د دپ سرہ سرہ زمونر د خورِ آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ہم محبوب او خوبن شوے بنار دے۔ مولانا حسن رضا خان **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** فرمائی:

اللہ کا محبوب بنے جو تمہیں چاہے | اُس کا تو بیاں ہی نہیں کچھ تم جسے چاہو (3)

1...بُخاری، کتاب فضائل المدینہ، صفحہ: 500، حدیث: 1889۔

2...مرآة المناجیح، جلد: 4، صفحہ: 214۔

3...ذوق نعت، صفحہ: 206۔

یعنی یا رسول اللہ ﷺ! د چا په زړه کښې چې ستاسو محبت وي هغه د الله پاک محبوب جوړېږي نو د چا سره چې تاسو محبت او کړئ د هغه شان و عظمت خوګ بیانولې شي...!!

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّد

خوږو او محترمو اسلامي ورونو! **الْحَمْدُ لِلَّهِ!** مونږه مدینے مَنَوَّرے مدینے مَنَوَّرے سره محبت کوو، د مدینے مَنَوَّرے مدینے مَنَوَّرے د کوڅو، هواگانو، گلونو، غنو او خاورو سره بلکه د هغې گرد و غبار سره **الْحَمْدُ لِلَّهِ! الْحَمْدُ لِلَّهِ! الْحَمْدُ لِلَّهِ!** مینه لرو. نن به مونږه **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** د مدینے مَنَوَّرے مدینے مَنَوَّرے د ښکلو ښکلو نومونو اوریدلو سعادت حاصلوو:

یاد ساتئ! د مدینے مَنَوَّرے مدینے مَنَوَّرے ذکر کول معمولي خبره نه ده، ❀ ”ذکرِ مدینه“ خو په قرآن کریم کښې هم دے، ❀ **الْحَمْدُ لِلَّهِ** زموږ د خوږ آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** نه هُم ”ذکرِ مدینه“ کول ثابت دي، په ډیرو حدیثونو کښې خوږ نبي **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ”ذکرِ مدینه“ هم فرمائیلے دے او د مدینے مَنَوَّرے فضائل ئې هم بیان کړي دي، ❀ ”ذکرِ مدینه“ کول د عاشقانِ رسول طریقه ده، ❀ ”ذکرِ مدینه“ د علمائے کرامو، مُحَدِّثینو او مُفَسِّرینو طریقه ده، ❀ علمائے کرامو په فضائلِ مدینه باندې پوره پوره کتابونه لیکلي دي. ❀ بۇخاري شریف کوم چې په ټوله دُنیا کښې د قرآن کریم نه پس په احادیثو کښې د ټولو نه مُعتبر کتاب منلے کيږي، په دې کښې امام بۇخاري باقاعده د ”کتاب فضائلِ مدینه“ په نوم عنوان لیکلے دے، بیا ئې د دې عنوان لاندې 11 بابونه ذکر کړي دي او په هغې کښې ئې د مدینے مَنَوَّرے په فضائلو باندې احادیث ذکر کړي دي، ❀ دغه شان امام مُسْلِم بِن حَجَّاج قَشِيرِي په خپل کتاب ”مُسْلِم

شریف“ کنبی 13 بابونه ذکر کړي دي او په هغې کنبې ئې د فضائلِ مدینہ احادیث بیان کړي دي، ❀ امام ابو داؤد په سُنَن ابو داؤد کنبې په دوو بابونو کنبې ذکرِ مدینہ کړے دے، ❀ دغه شان په سُنَن ابن ماجه، صحیح ابن حبان وغیره د حدیثوونو کتابونو کنبې باقاعده په اہتمام سره ”ذکرِ مدینہ“ موجود دے۔

او دومره ډیر په اہتمام سره به ”ذکرِ مدینہ“ ولې نه کیري چې **الْحَمْدُ لِلَّهِ!** مدینہ منورہ د عاشقانو ځان دے، مدینہ منورہ د عاشقانو پیژندگلو ده، مدینہ منورہ هغه استوکنه ده چرته چې شپه او ورځ د الله رحمت وریږي، مدینہ منورہ دارُ الہجرت هم دے، مدینہ منورہ د مینې کور دے، مدینہ منورہ د عشق و محبت مرکز هم دے، مدینہ منورہ د امن کور هم دے، مدینہ منورہ د ایمان کور دے، مدینہ منورہ هغه مبارک ښار دے چې د دې خاوره خاڪ شفا ده۔ په مدینہ منورہ کنبې مسجدِ نبوي دے، مدینہ منورہ کنبې **رَوْضَةُ الْجَنَّةِ** (یعني د جنت ټکره) ده۔ آو جي! زمونږ د خوږ نبي **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** د روضے مبارکې او د **مِنْبَرٍ مُنَوَّرٍ** د مینځنه چې کوم ځائے دے، په حدیثِ پاک کنبې دې ته **رَوْضَةٌ مِّنْ رِّبَاضِ الْجَنَّةِ** (یعني د جنت د باغونو نه یو باغ) وئیلے شوے دے۔ (1)

اعلیٰ حضرت **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** څه ښکلي نقشه راښکلي ده:

اس طرف روضه کانوراس سمت منبر کی بهار | بیچ میں جنت کی پیاری پیاری کیاری واہ واہ (2)

1...ترمذی، کتاب: المناقب عن رسول الله، صفحہ: 878، حدیث: 3918۔

2...حدائقِ بخشش، صفحہ: 135۔

یعنی یو طرف د سرکارِ عالی و قار بنکلی بنکلی، خورہ خورہ، نور و رَوونکی روضہ مبارکہ ده، او بل طرف ته د خورِ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ منبر شریف او د دې دواړو په مینخ کښې د جنت ټکره ده واه! څه بنکله منظر دے.

 مدینه منوره کښې بابِ جبریل دے کوم چې د خورِ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د قدمونو مبارکو طرف ته واقع دے، مدینه منوره کښې جنتُ البقیع دے، چې په هغې کښې زیات و کم لس زره صحابه کرام دفن دي، او د ټولو نه لویه خبره دا ده چې په مدینه منوره کښې خورِ نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پخپله جلوه فرما دے. اعلیٰ حضرت رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ لیکي:

چمن طیبه هے وه باغ که مرغِ سدره | برسوں چمکے ہیں جہاں بلبل شیدا ہو کر (1)

یعنی مدینه پاک هغه چمن دے چرته چې حضرت جبریل عَلَيْهِ السَّلَام په کلونو کلونو داسې حاضریدلو څنگه چې بلبل په عشق کښې د گل خوا ته ځي او چغیري

منقول دي چې: حضرت جبریل عَلَيْهِ السَّلَام په 23 کالو کښې 24 زره ځله د خورِ نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په خدمت کښې حاضر شوه دے، په دې کښې لس کاله د مدینه مَنورے مدینه مَنورے د حاضرئ دي.

یعنی که اوسط ئي را اوباسی نو تقریباً په ورځ کښې درې ځله حضرت جبریل عَلَيْهِ السَّلَام حاضر شوه دے، نو په 23 کاله کښې 24 زره حاضرئ جوړیږي خو بعضي وخت حضرت جبریل عَلَيْهِ السَّلَام د درې ځله نه کم هم حاضر شوه دے، کله به ناغه هُم کیدله او کله د درې ځله نه زیات هم حاضر شوه دے.

بے لقاے یاران کو چین آجاتا اگر | بد بد آتے نہ یوں جبریل سدره چھوڑ کر (1)

یعنی د سید عالم **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** سرہ د ملاقات کولو نہ بغیر کہ حضرت جبریل **عَلَيْهِ السَّلَام** تہ سکون ملاویدے نو ہغوئی بہ بیا بیا د سدرہ نہ د خورِ نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** پہ دربار کنبی نہ حاضریدلے۔

اے عاشقانِ رسول! مدینہ منورہ خو هغه مُقَدَّس، مبارک او عظمتونو والا بنار دے چي هلتہ اوس هم سحر مانبام فرښتے حاضريري، اعلیٰ حضرت **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** فرمائي:

یوں بندگی زلف و رخ آٹھوں پہر کی ہے	ستر ہزار صبح میں، ستر ہزار شام
رخصت ہی بدگاہ سے بس اس قدر کی ہے (2)	جو ایک بار آئے دوبارہ نہ آئیں گے

[یعنی] ہرہ ورخ او یا زرہ فرښتے سحر او او یا زرہ فرښتے مانبام پہ بارگاہ رسالت **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** کنبی حاضريري، دُرُود و سلام لولي او د خورِ نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** تعريف و ثناء بيانوي، بيا چي کومه فرښتہ يو ځل حاضرہ شوه د قيامتہ پوري بہ ورتہ بيا حاضري نہ نصيب کيږي، ځکه چي بس د الله پاک د بارگاہ نہ ورتہ يو ځل اجازت دے، کہ داسې نہ وے نو په کروړاؤ فرښتے بہ د حاضرئ نہ محرومہ پاتي شوي وے۔

سُبْحَانَ اللهِ! اے عاشقانِ رسول! دا دے زمونږہ د مدینے مُنَوَّرے شان....!! چي هلتہ فرښتے حاضريري، هلتہ بہ د فرښتو سردار حضرت جبریل **عَلَيْهِ السَّلَام** بيا بيا حاضریدلو، نو مونږہ د خورِ آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** غلامان او د هغوئي **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** د در حاجت مند بہ ولي د حاضرئ شوق نہ لرو؟ مونږ بہ ولي ذکرِ مدینہ نہ کوو؟ **الْحَمْدُ لِلَّهِ!** مونږہ بہ ذکرِ مدینہ کولو، کووئي او **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيمِ!** ذکرِ مدینہ بہ جاري ساڻو۔

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

1... ذوقِ نعت، صفحہ: 133۔

2... حدائقِ بخشش، صفحہ: 220۔

اے عاشقانِ رسول! راحی چي ذکرِ مدینہ کولو کولو کنبی د مدینے مُنورے مبارک نومونه او د هغي د وضاحت اوریدلو سعادت حاصل کرو۔

د ټولو نه اول دا خبره دا یاده لری چي مدینه پاك د دُنیا واحد ښار دے چي د دې د سلو نه زیات نومونه دي، د دې نه علاوه د دُنیا داسي یو ښار نشته چي دومره زیات نومونه ئي وي، شیخ عبد الحق مُحَدِّث دهلوي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: د مدینه پاك د دومره زیاتو نومونو کیدلو نه معلومیري چي دا مبارک ښار څومره عظمتونو والا دے. د الله پاك نومونه هم د شمیر نه بهر دي، د الله پاك د صِفاتي نومونه څوك شمیر نه شي کولے. دغه شان په مخلوق کنبی د ټولو نه افضل زمونږ خور. آقا مكي مدني مصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دے، د خور. نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هم په زرگاؤ صِفاتي نومونه دي، دغه شان په ښارونو کنبی مدینه مُنوره افضل و اعلى ښار دے په دې وجه د مدینے مُنورے هم د سلو نه زیات نومونه دي.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

په قرآن کریم کنبی ذکر شوي اسمائے مدینه

(3-1) مدینه، مُدْخَلُ صِدْق، اَرْضُ اللهِ

اے عاشقانِ رسول! د مدینے مُنورے د سلو نومونو نه زیاتو نومونو کنبی ډیر نومونه هغه دي کوم چي الله پاك په قرآن کریم کنبی ذکر کړي دي بلکه د مدینے مُنورے معروف نوم مدینه هم په قرآن کریم کنبی څلور ځله راغله دے.

د دې نه علاوه په سپاره 15، سوره بني اسرائيل، آیت نمبر 80 کنبی د مدینے مُنورے د پاره لفظ ”مُدْخَلُ صِدْق“ استعمال شوه دے، یعنی د داخلیدلو ښه او

رہنمائی کے لئے۔

دغہ شان پہ سیپارہ 5، سورہ نساء، آیت: 97 کنبی د فرشتو پہ ژبہ ارشاد دے:

أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً
فَتُهَاجِرُوا فِيهَا^ط (پارہ 5، سورۃ النساء: 97)

مفہوم ترجمہ کنز العرفان: آیا د اللہ زمکہ فراخہ نہ
وہ چہ تاسو پکنبی ہجرت کرے وے

علماء فرمائی: پہ دہ آیت کنبی د ”أَرْضُ اللَّهِ“ نہ مراد مدینہ منورہ دہ۔ (1)

(4-5) دَارُ الْهَجْرَتِ، دَارُ الْإِيمَانِ

پہ سیپارہ 28، سورہ حشر، آیت: 9 کنبی د مدینے مُنَوَّرَے دوه نومونہ ذکر شوی

دی:

(1) دَارُ الْهَجْرَتِ او (2) دَارُ الْإِيمَانِ

چنانچہ ارشاد دے:

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ
قَبْلِهِمْ (پارہ 28، سورۃ الحشر: 9)

مفہوم ترجمہ کنز العرفان: او ہغوئی چا چہ د دوئی
(یعنی مهاجرینو) نہ محکنبی دا بنار او ایمان
استوگنہ جوہ کرل۔

علامہ بیضاوی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ د دہ آیت یوہ معنی بیانوی، فرمائی: تَبَوَّءُوا دَارَ الْهَجْرَةِ وَدَارَ

الْإِيمَانِ ہغہ خلق کومو چہ دارُ الہجرت او دارُ الایمان خپل کور جوہ کرو او د دہ نہ
مراد أنصار صحابہ کرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ دی چہ د ہغوئی صدق او رہنمائی والے بنکارہ شوے

وو، هغوئي عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ د مخکبني نه په مدینه منوره کنبې استوگنه لازمه کړي وه، ایمان ئې راوړو او په مدینه منوره کنبې اوسیدلو باندې او ایمان باندې ثابت قدم پاتې شو. علامه بیضاوي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ نور فرمائی: په دې آیت کنبې الله پاک مدینے مُنَوَّرَے ته ”ایمان (یا دارُ الایمان)“ وئیلے دے، د دې وجه دا ده چې ایمان د مدینے مُنَوَّرَے نه خور شوے دے او بیا به هُم دې طرف ته واپس کیري. (1) د مُعْجَمِ اوسط حدیثِ پاک دے، زمونږ خورِ نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائی: **الْمَدِينَةُ دَارُ الْاِيْمَانِ** مدینه د ایمان کور دے. (2)

ایمان ملاان کے صدقے، قرآن ملاان کے صدقے
رحمن ملاان کے صدقے، وہ کیا ہے جو ہم نے پایا نہیں

اے عاشقانِ رسول! د دې آیتِ کریمه نه معلوم شوه چې مدینه منوره **دَارُ الْهَجْرَتِ** هم دے او **دَارُ الْاِيْمَانِ** هم دے بلکه د مدینے مُنَوَّرَے یو نوم ”**قَلْبُ الْاِيْمَانِ** (یعنی د ایمان زړه)“ هم دے او په یو حدیثِ پاک کنبې خو سرکارِ مدینه د مدینے مُنَوَّرَے [د زمکې د] ”ایماندارې کیدلو“ قسم کړے دے، هغه دا چې نبی کریم فرمائی: **وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ اِنَّ تَرَبَّتَهَا الْبُؤْمَنَةُ** په هغه ذات مې دِ قَسَمِ وَي د چا په لاس کنبې چې زما ځان دے، بیشکه د مدینے مُنَوَّرَے زمکه مؤمنه ده. (3)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ**

1... حاشیه شیخ زاده تفسیر بیضاوی، پارہ: 28، الحشر، تحت الآية: 9، جلد: 8، صفحه: 167۔

2... المعجم الاوسط، جلد: 4، صفحه: 174، حدیث: 5618۔

3... ارشاد الساری، جلد: 3، صفحه: 614۔

(6) د مدینے مُنَوَّرے مبارک نوم: حَسَنَہ

اے عاشقانِ رسول! پہ یو مقام کنبی اللہ پاک مدینے مُنَوَّرے تہ ”حَسَنَہ“ وئیلی دہ، پہ سیپارہ 14، سورہ نحل، آیت: 41 کنبی ارشاد دے:

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا
ظَلَمُوا لَنَنْبُوْتَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا
حَسَنَةً (پارہ 14، سورۃ النحل: 41)

مفہوم ترجمہ کنزُالعرفان: او چا چپ د اللہ پہ لارہ کنبی خپل کورونہ پربینودی دی پس د هغې نہ چپ پہ هغوئی ظلم شوے وو، نو مونر بہ ضرور هغوئی تہ پہ دُنیا کنبی بنہ خائے ورکرو۔

دا آیتِ کریمہ د هجرت کوونکو صحابہ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ پہ حق کنبی نازل شوے دے یعنې هغه صحابہ کرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ کومو چپ د هجرت نہ مخکنبی پہ مکہ مکرمہ کنبی اسلام قبول کرے وو، د مکے کافرانو پہ هغوئی ډیر ظلم و ستم کرے وو، هغوئی بہ ئې پہ اسلامي تعلیماتو باندې عمل کولو تہ نہ پربینودل، د اللہ پاک پہ حکم هغه مگي صحابہ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ مدینے مُنَوَّرے تہ هجرت اوکرو، اللہ پاک د دې صحابہ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ سره وعدہ اوفرمائیلہ چپ

لَنَنْبُوْتَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
مفہوم ترجمہ کنزُالعرفان: نو مونر بہ ضرور هغوئی تہ پہ دُنیا کنبی بنہ خائے ورکرو۔ (پارہ 14، سورۃ النحل: 41)

مدینے مُنَوَّرے تہ حَسَنَہ ولي وائی؟

اے عاشقانِ رسول! د حَسَنَہ معنی دہ بنہ او بہترین خائے. * مدینہ طیبہ پہ ہر اعتبار سرہ ډیرہ بنہ، بہترینہ، بنکلی او بنائستہ دہ * د مدینے باغونہ بنکلی بنکلی دی * عاشقان د مدینے مُنَوَّرے فضا هُم ډیرہ خوبوي * د مدینے عمارتونہ ورته ډیر بنکلی بنکاري * د مدینے گنبدونہ هم ورته ډیر بنکلی بنکاري * پہ مدینہ منورہ کنبی د خور

نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د بنکلو بنکلو صحابہ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ مزارات دي ❀ د خور نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ والد محترم حضرت عبدُ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هم په مدینہ منورہ کنبی دفن دے. ❀ د مدینے سحر او ماہنام بنکلی دي ❀ په مدینہ کنبی خور نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جلوہ فرما دے ❀ په مدینہ منورہ کنبی مسجدِ نَبَوِي شریف دے، ❀ د صحابہ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ او د خور نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د یادونو خائونہ پکنبی دي. په دې وجه د مدینے مُنَوَّرے نوم هم ”حَسَنَه“ شو، یعنی بنکله بنائستہ او بہترین بنار.

سب رسولوں کا افسر مدینے میں
میٹھے محبوب کا گھر مدینے میں ہے
سب فضا بھی منور مدینے میں ہے
دونوں عالم کا سرور مدینے میں ہے
کس قدر کیف آور مدینے میں ہے (1)

سارے نبیوں کا سرور مدینے میں ہے
لطف جنت سے بڑھ کر مدینے میں ہے
کیا ہوا بھی معطر مدینے میں ہے
جاننے ہو مدینہ ہے کیوں دل پسند
سبز گنبد کا عطار منظر تو دیکھ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

شیخ عبدُ الحق مُحَمَّدٌ دهلوي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائی: مدینةٔ پاکِ هغه مبارک او مُنَوَّرے بنار دے چي د ٲول بنار نه نُور چا پيره شوے دے او د مدینے مُنَوَّرے د ٲول حُسن او بنکلا اصل وجه دا ده چي دلته آخري نبی مُحَمَّدِ عَرَبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تشریف فرما دے، نور فرمائی: هغه بنکلا او بنائست کوم چي صرف د زړه په سترگو لیدلے شي هغه هم صرف په دې بنار کنبی دے، د دې نه علاوه، نه چرته لیدلے کیري او نه اوریدلے کیري، او د دې نه علاوه که بل هر خائے کنبی نُورَانِيَّت، بنکلا او بنائست بنکاره

کیري هغه ٽول د مدینے مُنَوَّرے برکت دے او د هُم دې نُورِ پلوشے دي، (1) مَثَلًا ❁
 عاشقان د بَعْداد سره مینه کوي ځکه چې هلته د غوثِ پاک رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ مزار دے ❁
 عاشقان لاهور خونبوي ځکه چې هلته د داتا گنج بخش علي هَجويري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ مزار
 دے ❁ عاشقان د اجمیر شریف سره مَحَبَّت کوي ځکه چې هلته د خواجه غریبِ نواز
 مُعِينُ الدِّين چشتي اجميري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ مزار مُبَارَك دے ❁ عاشقان د بريلي شریف سره
 مینه لري ځکه چې هلته د امامِ اهلِ سُنَّت مولانا شاه احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ مزار
 دے، په دې ټولو بناوونو کښې هم نُور دے خو دا نُور، دا حُسن کوم چې عاشقان په
 خپلو سترگو لیدے شي، دا ټول نُور په اصل کښې د مدینے مُنَوَّرے د نورانيَّت پلوشے
 دي. اعلى حضرت رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي:

انہیں کی بومایہ سمن ہے، انہیں کا جلوہ چمن چمن ہے
 انہیں سے گلشن مہک رہے ہیں، انہیں کی رنگت گلاب میں ہے (2)

يعني په چنبيلي کښې دا خوشبو د سرکارِ مدینه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د خوشبو په وجه ده، په
 باغونو او چمنونو کښې چې کومه خوشبوي ده هغه د خورِ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د نُور د
 تَجَلِّي په برکت ده، د گلاب گل هُم د خورِ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د مبارک رنگ په بَرَكْت
 ښائسته دے.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

په احاديث کښې بيان شوي اسمائے مدینه

1... تاريخ مدینه، صفحه: 9-

2... حدائق بخشش، ص 180.

(7، 8، 9) طَابَهُ، طَيْبَهُ، طَيْبَهُ

خورو او محترم اسلامي ورونرو! د مَدِينَةِ طَيْبَةِ په مُبارك نومونو كښې هغه نومونه كوم چې خور: آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته زيات محبوب دي هغه طَابَهُ، طَيْبَهُ او طَيْبَهُ دي.

د مُسَلِّم شريف په حديثِ پاك كښې دي، سركارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي: إِنَّ اللَّهَ سَمَّى الْمَدِينَةَ طَابَةً بيشكه الله پاك د مدينې نوم طَابَهُ ايسودے دے. (1) په بل حديثِ پاك كښې دي: إِنَّ اللَّهَ أَمَرَني أَنْ أُسَمِّيَ الْمَدِينَةَ طَابَةً بيشكه الله پاك ما ته حكم كړے دے چې د مدينې نوم طَابَهُ كيردم. (2) د حضرت وَهْبِ بْنِ مُنْبَهٍ نه روايت دے چې په تورات شريف (كوم چې په حضرت مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَام نازل شوے دے په هغه كتاب) كښې د مدينې مُتَوَرَّعِ نومونه ”طَابَهُ، طَيْبَهُ او طَيْبَهُ“ دي. (3)

اے عاشقانِ رسول! د مدينې مُتَوَرَّعِ دا دريواره نومونه (طَابَهُ، طَيْبَهُ، طَيْبَهُ) د ”طَيْب“ نه وتلي دي، د طَيْبِ لفظي معنی ده: خوندور، كوم خيز چې ظاهري حَوَاسُو (يعني سترگو، پوزې او غورونو وغيره) ته او زړه ته خوند وركوي هغې ته په عربي كښې ”طَيْب“ واي، لَهذا د مدينې مُتَوَرَّعِ د دې دريواره نومونو مطلب به شي: خوندور ښار، خوشبوداره ښار، هغه مبارك ښار چې د هغې په ليدلو سترگو ته خوشحالي حاصليري، هغه مُقَدَّس ښار چې د هغې په هوا كښې ساگانې مُعَطَّر [يعني خوشبودارې] كيري، هغه عَزَّتِ والا ښار چې هغې ته رسيدلو سره زړه ته سكون

1... مسلم، كتاب: الحج، صفحه: 513، حديث: 1385-

2... معجم كبير، جلد: 2، صفحه: 51، حديث: 1954-

3... تاريخ المدينه، في اسماء المدينه، جلد: 1، صفحه: 163-

میلایری، چي هغی ته رسیدلو سره بنده نه غم هیریری او غمژنو زرونو ته آرام نصیب کیری.

مدینے مُنَوَّرے ته طَابَه، طَيَّبَه، طَيَّبَه وَلِي وَاي

خورو او محترم اسلامي ورونرو! مَدِينَةُ پاك ته ”طَابَه، طَيَّبَه، طَيَّبَه“ ولي وَاي، د دې وضاحت شيخ عبد الحق مُحَدِّث دهلوي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ كوي، فرمائي: مَدِينَةُ منوره پاكيزه بنار دے، په دې وجه دې ته ”طَابَه، طَيَّبَه، طَيَّبَه“ وَاي، بيا د دې پاكوالے په خو اعتباره سره دے، مثلاً د مدینے مُنَوَّرے زمكه د كفر و شرك د پليتي نه پاكه ده، د مدینے مُنَوَّرے پاكيزه زمكه، آب وهوا، خوشبوداره مُعَظَرَه فضا د طبيعت بالكل موافق ده، دغه شان علماء فرمائي: د مدینے مُنَوَّرے د پاكي خاورې، د هغې د ديالونو او عمارتونو نه داسې بهترينه خوشبو راخي چې د هغې مثال د دُنْيا په يوه خوشبو كنبې نه ملاويري. (1)

عرصه هواطيه كي گيوں سے وه گزرے تھے | اس وقت بھی گيوں ميں خوشبو ہے پيئي كي

اے عاشقانِ رسول! زمونږ د خورږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مدینے مُنَوَّرے ته د تشریف راورلو نه مخکښې به ئې دې علاقے ته ”يَثْرِبُ“ وئيلو، يعني د وباگانو، مصيبتونو زمكه. خو چې څنگه خورږ خورږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دلته تشریف راورو نو دا زمكه د ”يَثْرِبُ“ نه ”طَابَه، طَيَّبَه، طَيَّبَه“ جوړه شوه، د امام بخاري نه روايت دے چې حُضُورِ اَكْرَم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمائي: څوك چې يو ځل مدینے ته يَثْرِبُ او وائي هغه د دې په گفاره كنبې لس ځله مدینه او وائي. (2)

1... تاريخ مدینه، صفحه: 5 خلاصه.

2... تاريخ الكبير، باب: العين، عثمان بن حفص، جلد: 6، صفحه: 62، رقم: 8282.

حضرت امام شبلی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د روپنانه ضمیر او اوچتو علماؤ نہ دے، هغوئی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائی: د مدینے مُنَوَّرے پہ خاوره کنبی یو خاص خوشبو ده چې هغه په مُشك او عنبر کنبی هُم نشته او دا څه د حیرانتیا خبره نه ده، ځکه چې دا هغه پاک ښار دے چې د دې په هواگانو کنبی د خوږ خوږ مُعَطَّر آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ساگانو خوشبو ده. حضرت ابو عبد الله عَطَّار رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائی:

بَطِيْبِ رَسُوْلِ اللهِ كَابِ نَسِيْمِهَا | فَمَا لِلنُّسُكِ وَ الْكَافُوْرِ وَ الصَّنَدَلِ الرَّوْطِ (1)

یعنی مدینة مُنَوَّره هغه مُقَدَّس او پاک ښار دے چې د خوږ نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په خوشبویانو د دې فضا خوشبوداره شوي ده، پس د دې اعلیٰ ترینې خوشبو په مقابله کنبی د مُشك، کافور او صندل وغیره څه حیثیت دے!....!!

همیں جان و دل سے ہے پیارا مدینہ
دیوانوں کی آنکھوں کا تارا مدینہ
مُعَطَّر مُعَطَّر ہے سارا مدینہ
خُدا نے ہے کیسا سنوارا مدینہ (2)

مدینہ مدینہ ہمارا مدینہ
سہانا سہانا، دل آرا مدینہ
یہ رنگیں فضائیں، یہ مہکی ہوائیں
مدینے کے جلووں کے قربان جاؤں

خوږو او محترمو اسلامي ورونږو! زمونږ د خوږ آقا مكي مَدَنِي مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د خوشبو به څه واښې!....!! ❀ زما د خوږ نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَدَن مُبَارَك هم خوشبوداره، ❀ زما د خوږ نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خوله مُبَارَكه هم خوشبوداره، ❀ زما د خوږ نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لُعَاب مُبَارَك (یعنی لارې مبارکې) هم خوشبودارې، ❀ زما

1...السکینه باخبار المدینہ، صفحہ: 9-

2...وسائل بخشش، صفحہ: 355-

خورب نبی ﷺ چي ڇه څيز ته لاس مبارڪ لڳولے دے، هغه هم خوشبوداره شوءے دے، ❀ زما خورب نبی ﷺ چي په كوم څائے تير شي، په هغه لاره کښي هم خوشبو خوره شي.

زما آقا ﷺ په يوه لاره تير شوءے دے که نه؟ د دې پته به څنگه اولگي؟ اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه په دې شعر کښي د هغې پيژندگلو بنودلي ده، فرمائي:

عنبر زمين، عنبر هوا، مُشک تر عنبر | اؤئي سي يه شاخت تري ره گزري که (1)

يعنې چي زمکه داسې خوشبوداره وي لکه عنبر او هوا د عنبر نومې خوشبو په شان خوشبوداره وي او د گرد و عنبر نه د مُشکو په شان خوشبو راځي نو دا زمونږ د خورب آقا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه په هغه لاره باندې د تيريدلو يوه معمولي شان پيژندگلو ده.

او دا صرف شاعري نه ده بلکه حقيقت دے، صحابه کرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ فرمائي: چي کله به مونږه د خورب نبی ﷺ بارگاه ته رسيدل غوښتل نو مونږه به د هغوئي ﷺ د خوشبوئي د چپو په بوئي کولو بوئي کولو د هغوئي ﷺ خوا ته رسيدلو. (2)

خوربو او محترموا اسلامي ورونږو! دا خو د سرکارِ مدینہ ﷺ خوشبو ده...!!

امام جزولي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د دُرود شريف مُتَعَلِّقِ كِتَابِ ”دَلَائِلُ الْخَيْرَاتِ“ ليكلے دے، د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د وصال نه 77 كاله پس په څه وجه د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه قبر برسیره كړے شو نو د خوشبوئي چپے ترينه راتللي، (3) امام بخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ټول ژوند د خورب نبی ﷺ

1 ...حدائق بخشش، صفحه: 225۔

2 ...كُشْفُ الْعُقْبَةِ، جزء: 2، صفحه: 64۔

3 ...دلائل الخيرات مترجم، صفحه: 14 خلاصه۔

وَاللّٰهُ وَسَلَّمَ د احادیثِ مبارکہ خدمت کرے دے، د هغوئي رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ د قبر مبارک د خاورې نه خوشبوئی راتلله. خلقو به د امام بُخاري رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ د قبر خاوره د تَبْرُك په طور ورپله. معلومه شوه چې زمونږه خور آقا و مولی صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خوشبوداره دے، خوك چې د خور آقا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تابع فرمانه وي، كثر ت سره د هغوئي صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تذکره كوي، كثر ت سره دُرُود شريف وائي، د خور آقا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د احاديثو خدمت كوي نو هغه هم خوشبوداره كيږي نو بيا د مدینے مُنَوَّرے پاكه زمكه، پاكې هواگانې او پاكه صفا فضا به ولې نه خوشبوداره كيږي چې هلته خور آقا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د خپل ظاهري ژوند لس كاله تير كړي دي او اوس هم په هغه مبارك بناړ كښې آرام فرما دے.

(10) مدینه مُنَوَّرَة ”شَافِيَة“ ده

خورو او محترمو اسلامي ورونږو! د مدینے مُنَوَّرے په ښكلو او ښائسته نومونو كښې يو خور نوم ”الشَّافِيَة“ يعنې شفا وركونكې بناړ دے. ❁ د مدینے مُنَوَّرے دا نوم په دې وجه دے چې د اللّٰه پاك حَبِيب په حديثِ پاك كښې ارشاد فرمائيلے دے: **عُبَّارُ الْمَدِينَةِ شِفَاءٌ** د مدینے مُنَوَّرے دُورِه د شفا سبب ده. (1) ❁ په يو بل حديثِ پاك كښې خور آقا په قَسَم سره فرمائيلې دي: **وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ فِي عُبَّارِهَا شِفَاءً مِّنْ كُلِّ دَاءٍ** په هغه ذات مې د قَسَم وي د چا په قبضه فُدرت كښې چې زما ځان دے، بيشكه د مدینے مُنَوَّرے په دُورِه كښې د هرې بيمارۍ شفا ده. (2) ❁ په بُخاري شريف كښې

1
...جامع صغير، صفحه: 355، حديث: 5753-

2
...التراغيب والترهيب، في سكنى المدينة، صفحه: 416، حديث: 28-

دي: اُمُّ الْمُؤْمِنِينَ حضرت عائشه صَدِيقَه رَحِمَهُ اللهُ عَنْهَا فرمائی: کہ پہ چا بہ خہ دانے یا پونپراقی را اوختلې نو خورې نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به په هغې خپله ګوته مبارکه کینبودله او فرمائیل به ئې: بِسْمِ اللهِ! د الله پاک په حکم سره زمونږ د ښار خاوره او زمونږه د بعضو لعاب زمونږ بیمار ته شفا ورکوي. (1)

د مُفَسِّرِ قرآن، حضرت مفتی احمد یار خان نعیمی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د فرمان خلاصه ده: اوّل به نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د مرض په ځائے ګوته مبارکه کینبودله، بیا به ئې په ګوته باندې لارې مبارکې اولګولې، بیا به ئې پرې خاوره اولګوله او د هغې خټه به ئې د مرض په ځائے رانیکله او فرمائیل به ئې: د الله پاک په حکم سره زمونږه لعاب او زمونږه خاوره شفا ده. (2)

د مدینے د خاورې په برکت د شفا میلاویدلو دوه حکایتونه

❁ شیخ مجد الدین فیروز آبادي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائی: زما د غلام پوره کال تبه وه، ما خاڪ شفا را واخستله او په اوبو کښې مې ورګډه کړه او پرې اومې څښله. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ په هُم هغه ورځ ورته شفا نصیب شوه. (3) ❁ شیخ عبد الحق مُحَدِّث دهلوي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائی: زه په مدینه مُنَوَّرَه کښې حاضر ووم، د یو مرض په وجه زما ښپه اوپرسیدله، طبیبانو اووئیل دا خطرناک مرض دے او علاج ئې ځم بند کړو، ما خاڪ شفا را واخستله، او هغه مې استعمالول شروع کړه اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ په یلږو ورځو کښې ډیره په آسانئ

1...بُخَارِي، کتاب: الطب، صفحه: 1452، حدیث: 5746 ملتقطاً.

2...مرآة المناجیح، جلد: 2، صفحه: 407 خلاصه.

3...جذب القلوب، صفحه: 27.

(1) ہغہ پرسوب ختم شو.

سُبْحَانَ اللَّهِ! اے عاشقانِ رسول! د مدینے مُنَوَّرے پہ خاورہ کنبی اللہ پاک دا اثر اینبودے دے چي د دې پہ بَرکت ظاهري بدن هم تیک کیري او د گناہونو د مرضونو نہ هم شفا نصیب کیري.

مشهور مفسر قرآن، حَکِيمُ الْأُمَّتِ، مفتی احمد یار خان نعیمی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ لیکي: کومی اوبہ چي د یو روایت مطابق د حضرت اسماعیل عَلَيْهِ السَّلَام د قدمونو نہ جاري شوي دي، یعنی آبِ زَمَ زَم، چي ہغہ بیماران بنہ کوي نوپہ کومہ خاورہ چي د تولو انبیائے کرامو سردار مُحَمَّدِ عَرَبِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قدمونہ اینبودي دي، ہغہ مبارکہ خاورہ بہ ”خَاكُ شِفَا“ ولي نہ وي....!! (2)

جس خاک پہ رکھتے تھے قدم سید عالم | اُس خاک پہ قرباں دل شیدائے ہمارا

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ! شیخ طریقت، امیرِ اَهِلِ السُّنَّتِ، حضرتِ عَلَامَہ مَوْلَانَا مُحَمَّدِ الْيَاسِ عَطَّارِ قَادِرِي دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالَمِيَّةُ لیدلے شوے دے چي ہغوی د مدینے مُنَوَّرے خاورہ مبارکہ باقاعدہ د رانجو پہ سلائی پہ سترگو لگوي بلکہ ہغوی لیدلي شوي دي چي د مدینے مُنَوَّرے د خوش نصیبو کونترو د نپو د ننبو نہ ئي خاورہ را اوچتہ کرہ او د رانجو پہ سلائی ئي اولگولہ او پہ سترگو کنبی ئي اولگولہ.

خوبرو او محترموا اسلامي ورونرو! د مدینے مُنَوَّرے د سلو نہ زیات نومونہ دي، مونرد ہغو نہ یو خو نومونہ ذکر کرل. راحی چي اوس پہ آخرہ کنبی مدینے مُنَوَّرے سرہ د

1...عاشقانِ رسول کی 130 حکایات، صفحہ: 67۔

2...رسائلِ نعیمیہ، اسرار الاحکام، صفحہ: 306۔

عشق و محبت یو عجیبہ حکایت اورو:

د کونترو د آستانہ محبوب سرہ محبت (حکایت)

سَيِّدِي قُطْبِ مَدِينَةِ مَوْلَانَا ضِيَاءِ الدِّينِ مَدَنِي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ كُوم چي د شيخ طريقت، امير اهل سنت پير صاحب دے، د مدینے مُنَوَّرے سرہ ڊير محبت لرلو، هغوئي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ڊير کلونه په مدینه منوره کنبې اوسیدلے وو، هلته په جنت البقیع کنبې دفن دے، هغوئي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فرمائي: یو ځل انتظامیه د جومات شریف حرم پاک ساتلو د پاره فیصله اوکړه چې په حرم شریف کنبې به کونترو ته دانے نه اچولے کيږي، دغه شان به دا کونترې بل چرته لارې شي، په دې حکم باندې عمل اوکړے شو او د ډيرو ورځو پورې کونترو ته دانے وانچولے شوې خو د کونترو د گنبد خضري سره د محبت دا عالم وو چې د لوږې مړې کيدلې خو د محبوب صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ آستانه پريښودلو ته تيارې نه وے، د مدینے خلقو چې د عشق نه ډک دا منظر په خپلو سترگو اوليدلو نو انتظامیه ته ئې په کلکه درخواست اوکړو، بيا بيرته په هغه ځائے کنبې کونترو ته د دانو اچولو سلسله شروع کړے شوه. (1)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

دولس ديني کارونو کنبې يو ديني کار ”هفته وار اجتماع“

خوږو او محترمو اسلامي ورونرو! په زړه کنبې د عشقِ مدینه زياتولو، يادِ مدینه، ذکرِ مدینه کولو، گناهونو او فضولياتو نه بچ کيدلو، ښه بامقصدہ او د نیکو ژوند تيږولو د پاره د عاشقانِ رسول ديني تحريک دعوتِ اسلامي ديني ماحول کنبې شامل شئ او د

1...عاشقانِ رسول کي 130 حکايات، صفحه: 184-

ذیلی حلقے په 12 دینی کارونو کښې په اخلاص سره خپل کردار ادا کړئ او د ډیرو ثوابونو حقدار جوړ شئ. په دې 12 دینی کارونو کښې یو دینی کار ”هفته وار اجتماع“ هم ده.

د هر زیارت په ورځ د ماښام د لمانځه نه پس او په بعضو مقاماتو کښې د ماسختن د لمانځه نه پس د دعوتِ اسلامي د سنتو ډکه اجتماع شروع کیږي، په دې کښې تلاوت، نعت، بیان، مخصوص دُرودِ پاک او ذکر و دُعا کیږي، بیا په آخره کښې پکښې د زده کولو او نورو ته د ورزده کولو حلقے لگي او دغسې یوه علمي او روحاني فضا قائمه وي، تاسو هم پوخ نیټ اوکړئ چې د هر زیارت په ورځ به د ماښام د لمانځه نه پس په دې اجتماع کښې پخپله هم شرکت کووم او نورو ته به هم د دې دعوت هم ورکووم او ځان سره به ئې د راوړستلو کوشش هم کووم.

د ټیبل ټینس شوقین څنگه په لاره راغلو...؟

د کراچۍ اوسیدونکي یو اسلامي ورور بیان دے چې هغه د مذهبي ذهن نه لرلو په وجه په فضولیاتو کښې شپې او ورځې تیرولې، د گناهونو سلسله هم وه، او هغه د ټیبل ټینس ډیر شوقین هم وو، د ماښام شروع کیدلو سره به په ټیبل ټینس کښې مصروفه شو او د شپې ناوخته پورې به دا سلسله جاري وه، یو ځل د دعوتِ اسلامي دینی ماحول سره وابسته اسلامي ورور هغه ته او هغه سره لویې کوونکو ته د لمانځه ادا کولو او هفته واره د سنتو ډکه اجتماع کښې د شریک کیدلو دعوت ورکړو، آخر د ټیبل ټینس شوقین هفته واره د سنتو ډکه اجتماع کښې شریک کیدل شروع کړو، د هفته واری اجتماع په برکت ئې په قلاړه قلاړه زړه نرم شو، د هغه د زړه تور والے لرې شو، او هغه د خپلو ټولو گناهونو نه توبه اوکړه او د دعوتِ اسلامي پاکیزه دینی ماحول سره وابسته

شو.

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

خورو او محترموا اسلامي ورونرو! د بیان په آخره کښې د سُنَّتو فضیلت او یو خو سُنَّتونه او آداب د بیانولو ثواب حاصلووم. تاجدار رسالت، شهنشاه نبوت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمائی: ”چا چې زما سُنَّتو سره محبت او کړو هغه زما سره محبت او کړو او چا چې زما سره محبت او کړو هغه به جنت کښې زما سره وي.“ (1)

سینه تیری سُنَّت کامدینه بے آقا جنت میں پڑوسی مجھے تم اپنا بنانا

سینه مې د شي جوړه د سُنَّتو مدینه خوره آقا جنت کښې مې خپل جوړ کړه گاونډي خوره آقا

غمخواري د خور نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سُنَّت دي

فرمانِ مُصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: خوك چې يو غمژن كس ته تعزيت او كړي الله پاك به هغه ته د تقوى جامې ورواغوندي، او د روحونو په مينځ كښې به د هغه په روح باندې رحمت او فرمائي، او خوك چې يو مُصَيَّب وھلي ته تعزيت او كړي، الله پاك به د جنت د جوړو نه يوه جوړه هغه ته عطا كړي چې د هغې قيمت [ټوله] دُنيا هم نه شي كيدے. (2)

اے عاشقانِ رسول! غمخواري کول سُنَّت دي ❀ زمونږ خور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به د خپلو صحابه کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان حالات معلومولو او ضرورتاً به ئې د هغوئي عَلَيْهِمُ

الرَّضْوَانِ غَمِ خَوَارِي هَمْ كَوْلِه، مَثَلًا ❀ کہ خوک به بیمار شو نو د هغه تپوس به ئی کولو ❀ کہ خوک به په سفر کښې وو نو د هغه د پاره به ئی دُعا کوله ❀ کہ خوک به وفات شو نو د هغه د پاره به ئی د مَغْفِرَتِ دُعا کوله، ❀ روایت دے چې یوے حبشي زنانه یا سړي به په جھات کښې جارو وهله، یوه ورځ ئی په جھات کښې اونه لیدله، نو د هغې مُتَعَلِّقِ ئی تپوس اوکړو؟ عرض اوکړے شو: هغه وفات شوي ده، ارشاد ئی اوفرمائیلو: زه مولې نه ووم خبر کړے؟ ما د هغې قبر ته بوځئ! بیا خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د هغې قبر ته تشریف یورلو او د بجنښې دُعا ئی اوکړه. (1) ❀ یو صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په خدمت کښې عرض اوکړو: يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! زه غم او قرض نیولے یم. غمخوار آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ورته د قرض ختمولو وظیفه اوښودله، ارشاد ئی ورته اوفرمائیلو: هره ورځ سحر ماښام دا لوله:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ
وَالْبُخْلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ

هغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: ما دا عمل اوکړو نو الله پاک زما غم لرې کړو او زما قرض هم ادا کړے شو. (2)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! مونږ له پکار دي چې د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په سُنَّتو باندې د عمل کولو په نِيَّتِ مونږه هم د خپلو خپلوانو، مسلمانانو ورونړو، گاونډیانو او دوستانو غمخواري اوکړو او ثواب اوگټو. الله پاک د مونږ ټولو ته د عمل

1
...بخاری، کتاب: الجنائز، باب: الصلاة على القبر، صفحه: 375، حدیث: 1337۔

2
...ابوداؤد، کتاب: الصلاة، صفحه: 252، حدیث: 1555۔

کولو توفیق را عطا کرې. اَمِينِ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

قِسْمًا قِسْمِ سُنَّتُونِه زده کولو د پاره د مَكْتَبَةُ الْمَدِينَةِ دوه کتابونه (۱) د 312 صفحو کتاب ”بهارِ شریعت“ حصه 16 او (۲) د 120 صفحو کتاب ”سُنَّتیں اور آداب“ او د امیرِ اهل سنت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ دوه رسالے ”101 مدنی پھول“ او ”163 مدنی گلونه“ ہدیہ واخلی او اولولعی ئې. د سُنَّتو د تَرْبِیَّت یوه غوره ذریعہ د دعوتِ اسلامي مَدَنِي قَافِلو کنبی عاشقانِ رسول سره د سُنَّتو د سفر هم دے.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د دعوتِ اسلامي ہفتہ وارہ د سُنَّتو د کہ اجتماع کنبی

لوستلو والا (6) دُرودِ پاك او (2) دُعَاگاني

﴿1﴾ د شَبِّ جُمُعے [یعنی د جُمُعے د شپے] دُرود

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ نَا لِنَبِيِّ الْأُمِّيِّ

الْحَبِيبِ الْعَالِي الْقَدْرِ الْعَظِيمِ الْجَاهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

بُزرگانو فرمائي دي چې خوك هره شَبِّ جُمُعے (يعني د جُمُعے او زيارت مينخنئي شپه باندي) دا دُرود شريف پابندئ سره كم از كم يو خُل لُولِي [هغه به] د مرگ په وخت کنبی د سرکارِ مدینہ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دیدار کوي او قَبْر کنبی د داخلیدو وخت کنبی هُم، تردې چې سرکارِ مدینہ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به هغه قَبْر کنبی د خپل رَحْمَت نه د کولو لاسو باندي

کوزوی.¹ راخئی چي مونبرہ ہم پہ شریکہ دا دُرود اووائیو.

﴿2﴾ تُول گناہونہ مُعاف

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ

حضرت سَيِّدُنَا اَنَس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نہ روایت دے چي تاجدارِ مدینہ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائیلي دي: خوك چي دا دُرود پاك لَوَلِي كه ولا رُوو نو كسیناستلو نہ مخکبني او كه ناست وو نو اودریدلو نہ مخکبني به د هغه گُناہونہ مُعاف کړے شي. راخئی چي مونبرہ ہم پہ شریکہ دا دُرود اووائیو.

﴿3﴾ د رَحْمَت اویا دروازے:

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

خوك چي دا دُرود پاك لَوَلِي په هغه به د رَحْمَت اویا دروازے بیرته کړے شي.² راخئی چي دا دُرود هُم په شریکہ اووائیو.

﴿4﴾ د شپږ لاکه دُرود شریف ثواب

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللَّهِ صَلَاةً دَائِمَةً بِدَوَامِ مُلْكِ اللَّهِ

حضرت أَحْمَد صَاوِي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د بَعْضُو بُزُرگانو نہ نقل کوي: دا دُرود شریف یو خُل لوستلو باندې د شپږو لاکو دُرود شریف لوستلو ثواب حاصلیږي.³ راخئی چي په

1... افضل الصلوات على سيد السادات. الصلاة السادسة والخمسون، ص 151 مخلصاً

2... القول البديع. الباب الثاني، ص 22

3... افضل الصلوات على سيد السادات. الصلاة الثانية والخمسون، ص 139

شریکہ ٹی او وائیو.

﴿5﴾ قَرَبِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى لَهُ

یوہ ورخ یو کس راغلو نو حضور انور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هغه د خپل ځان او صدیق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ تر مینځه کښینولو، په دې باندې صحابۀ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ حیران شو چې دا څوک ذی مرتبه [یعنی اوچتې مرتبه والا] دے! چې کله هغه لارو نو سرکار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اوفرمائیل: دے چې کله په ما باندې دُرود پاک لولي نو داسے ئې لولي¹. راځئ چې مونږه ئې هُم په شریکه او وائیو.

﴿6﴾ دُرُودِ شَفَاعَتِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَنْزِلْهُ الْمَقْعَدَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

د شفیع اُمت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمانِ مُعْظَم دے: څوک چې داسې دُرود شریف اولوي، د هغه د پاره زما شفاعت واجب شي.² راځئ چې دا دُرود هُم په شریکه او وائیو.

﴿1﴾ د یوزر ورځو نیکی:

جَزَى اللهُ عَنَّا مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ

حضرت سیدنا ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روایت دے چې سرکارِ مدینہ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

1... القول البديع، الباب الاول، ص 115

2... التوغييب والترهيب، كتاب الذكر والدعاء، 119/1، حديث: 100

فرمائی دي: د دي د لوستونكي د پاره فرستے يو زر ورځو پورې نيکي ليکي.¹ راځئ چې مونږه ئي هُم په شريکه اووايو.

﴿2﴾ داسې ده لکه شبِ قدر ئي چې حاصل کړو

فرمانِ مُصطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: چا چې دا دُعا درې ځله اولوستله نو لکه هغه

چې شبِ قدر حاصل کړو.² راځئ چې مونږه هُم دا دُعا په شريکه اووايو.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

1... مجمع الزوائد، كتاب الادعية، باب في كيفية الصلاة... الخ، 10/253، حديث: 1205

2... تاريخ ابن عساکر، 19/155، حديث: 3315